

**Er det virtuelle
klasserommet
tilgjengelig nok?**

Oversikt

1. Bakgrunn
2. XR i grunnskoler
3. Situasjonen i Norge
4. Konklusjon
5. QA

Hei!

Jeg er Joschua Simon-Liedtke

Jeg er seniorforsker hos
Norsk Regnesentral.
Vi holder til på
forskningsparken i Oslo.

1

Bakgrunn

Hva betyr XR? Hva er
AR, VR og MR?

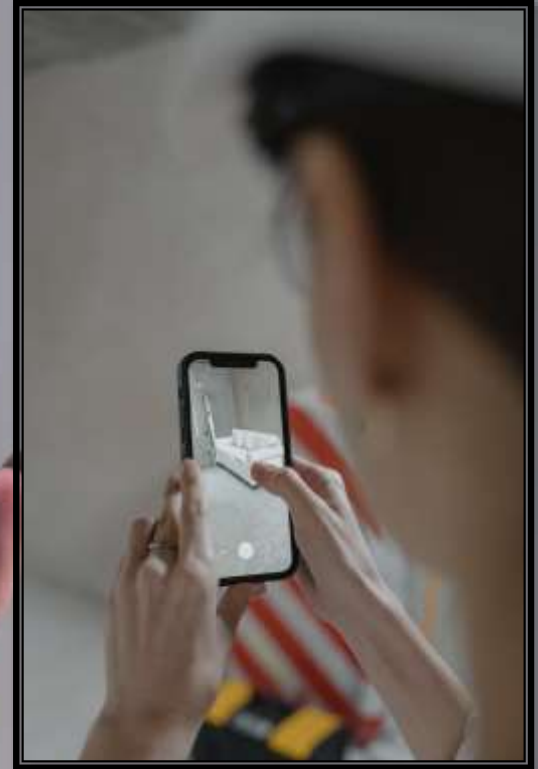
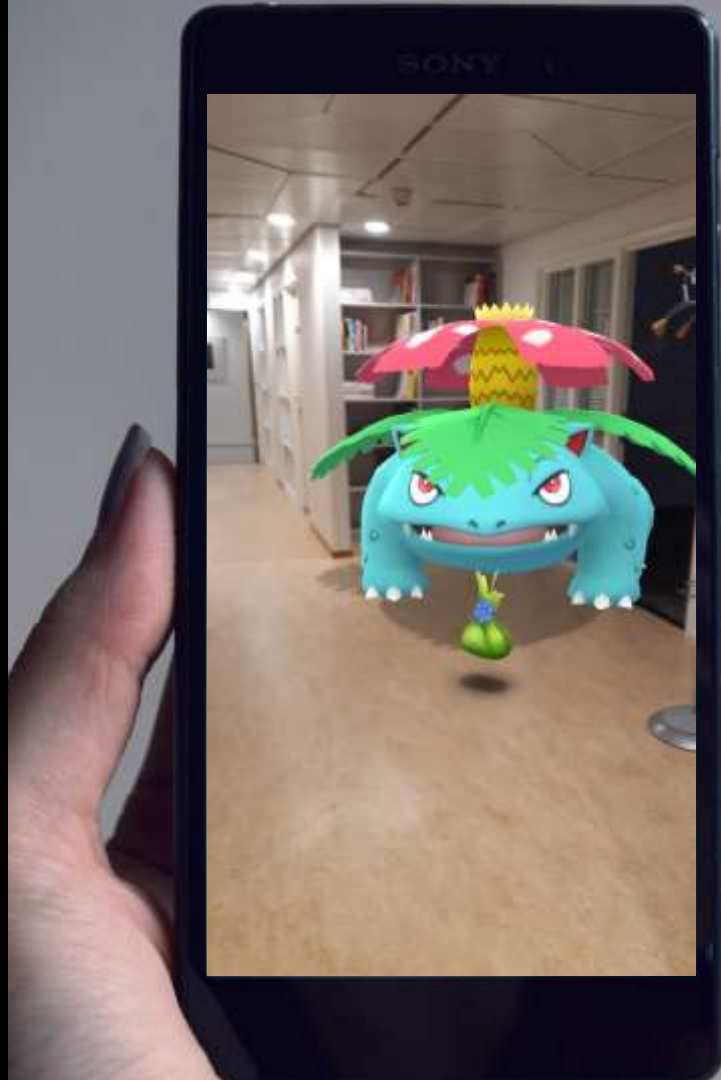
“

eXtended Reality (XR) er et samlebegrep som omfatter både Virtual Reality (VR), Augmented Reality (AR) og Mixed Reality (MR).

Virtual Reality (VR) er en fremvisnings teknologi der brukeren er fullstendig oppslukt i en virtuell (3D-) verden.

**I Augmented
Reality (AR)
blir den reelle
verdenen
utvidet med
digitalt
innhold.**

I Mixed Reality (MR) blir enda flere virtuelle elementer inkludert i den virkelige verden.

Bruksmuligheter

Hvor og hvordan kan XR brukes i norske skoler?

Fordeler og ulemper

Hva er styrkene og svakhetene til XR
i utdanningen?

Universell utforming

Hvordan er tilgjengelighet og brukervennlighet
til XR for mennesker med
funksjonsnedsettelse?

“

For at XR blir mer tilgjengelig for norske skoler, må vi løse utfordringer rundt infrastruktur, pedagogiske muligheter, kompetanse og aksept, økonomi og universell utforming.

2

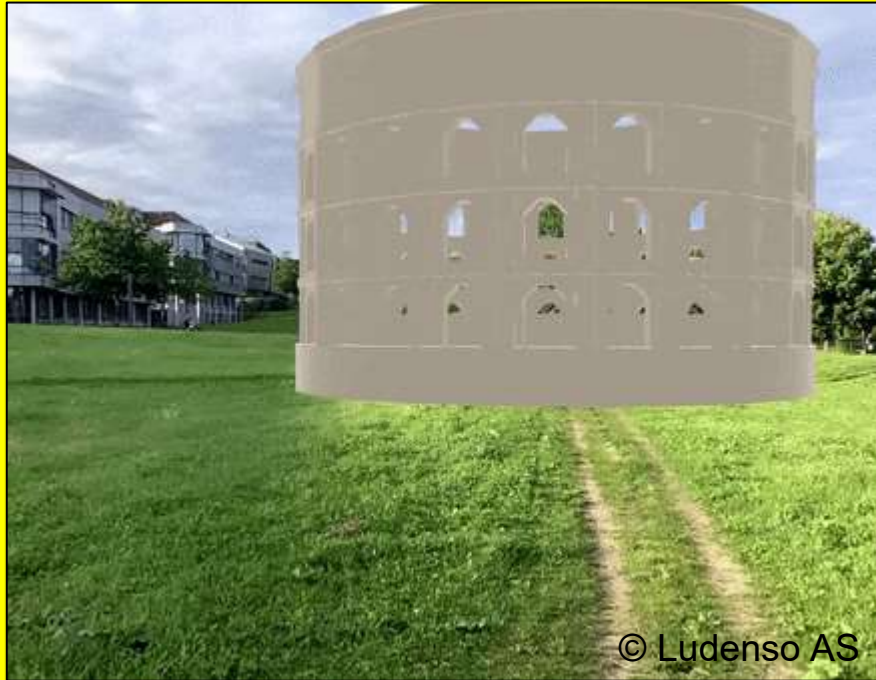
**XR i
grunnskoler**

Hva sier forskningen?

Bruks- områder

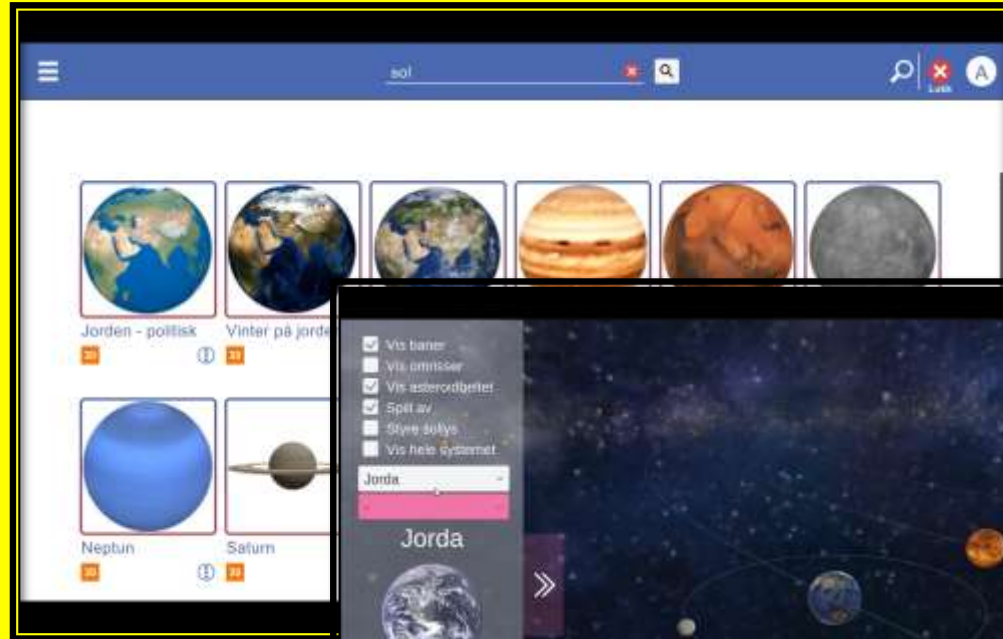
- VR har blitt brukt i blant annet realfag (biologi, geologi, teknologi, matematikk), språkopplæring (engelsk) og musikk.
- AR har blitt brukt i blant annet realfag, (teknologi, helse, matematikk, biologi, økologi, fysikk, kjemi, geologi, informatikk), samfunnsfag (KLRE, historie), språkopplæring (engelsk), og andre (kunst, helse, osv.).
- MR har blitt brukt i blant annet realfag og samfunnsfag.

Ludenso i Oslo

© Ludenso AS

3D Learning AS i Sandefjord

© 3D Learning AS

Generelle styrker

XR gir nye muligheter for:

- ⊙ visualisering,
- ⊙ interaksjon,
- ⊙ omslutning («immersion»), og
- ⊙ engasjement («engagement»).

Positive effekter

Forskning viser at XR kan:

- ⦿ Forbedre læringsutbytte.
- ⦿ Forbedrede sosiale ferdigheter.
- ⦿ Forbedre selvbilde av elevene.
- ⦿ Utløse følelsesmessige reaksjoner.
- ⦿ Motivere og engasjere elever.
- ⦿ Bidra til å forbedre ferdigheter som oppmerksomhet, hukommelse og andre kognitive ferdigheter.

Negative effekter

Vanlige utfordringer for bruk av XR i skoler er:

- ⊙ Økonomiske og fysiske begrensninger.
- ⊙ Helserelaterte begrensninger.
- ⊙ Teknologiske begrensninger.
- ⊙ Pedagogiske begrensninger.
- ⊙ Redaksjonelle begrensninger.
- ⊙ Begrensninger for tilgjengelighet og brukervennlighet.

Universell utforming blir dessverre ofte nedprioritert.

Det mangler forskning om utfordringene og behovene til brukere med funksjonsnedsettelse.

Fordeler for mennesker med funksjonsnedsettelse

XR-teknologi kan

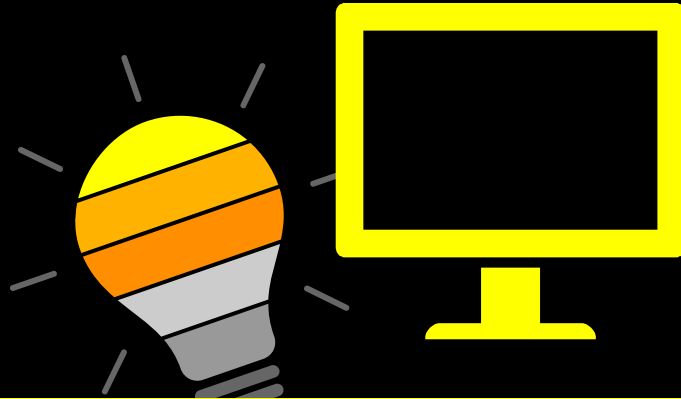
- ⊙ Tilby virtuell tilgang («access») og reell inkludering.
- ⊙ Kompensere for funksjonsnedsettelse.
- ⊙ Tilby et trygt sted for læring.
- ⊙ Brukes for å personalisere læringsinnholdet.
- ⊙ Brukes som assisterende teknologi.
- ⊙ Brukes for rehabilitering.

Funksjonelle barrierer for mennesker med funksjons- nedsettelse

- Informasjonen er ofte ikke tilgjengelig i ulike modaliteter for mennesker med sensoriske funksjonsnedsettelse.
- Navigasjonen og oppsettet er ofte ikke egnet for mennesker med fysiske funksjonsnedsettelse.
- Kompleksiteten og omfang av stimuli kan være overveldende for mennesker med kognitive funksjonsnedsettelse.

**Praktiske
barrierer for
mennesker
med funksjons-
nedsettelse**

- ⦿ Headsettet kan være utfordrende for ulike brukergrupper.
- ⦿ Brukergrensesnittet kan være utilgjengelig og lite brukervennlig.
- ⦿ Applikasjonene er ofte ikke kompatible med hjelpeteknologier.

**Mange barrierer er kjent fra andre
områder innen IKT.**

XR kan lære fra forskning om universell utforming
av brukergrensesnitt, nettsider, osv.

3

XR i Norge

Hva sier bedrifter, skoler,
myndigheter, osv. i
Norge?

5

Gruppeintervjuer og samtaler

14 deltakere

Med representanter fra næringslivet,
brugerorganisasjoner, pedagoger og kommunene.

**XR er først og fremst et
opplevelsesbasert læringsverktøy.**

XR kan tilby opplevelser man ellers ikke hadde
fått til.

Muligheter

XR kan

- løfte et emne i en mer praktisk retning.
- komplementære tradisjonelle læremidler.
- forbedre digitale ferdigheter til barna generelt.
- gi inspirasjon, motivasjon og engasjement.
- forbedre konsentrasjon i noen elever.
- utfordre standardlæring og invitere til alternative læringsprosesser.
- brukes i kombinasjon med den algoritmiske tenkeren.

Utfordringer

- ⊙ Manglende infrastruktur i skolene.
- ⊙ Krevende økonomi i noen skoler.
- ⊙ Skepsis blant noen lærere:
- ⊙ Manglende kompetanse og digitale ferdigheter.
- ⊙ Manglende universell utforming.
- ⊙ Mangel av retningslinjer, standarder, best case scenarioer, osv.

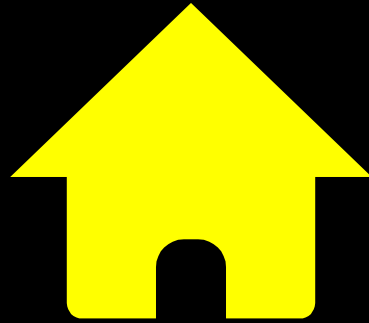
4

Konklusjon

Hva er veien videre?

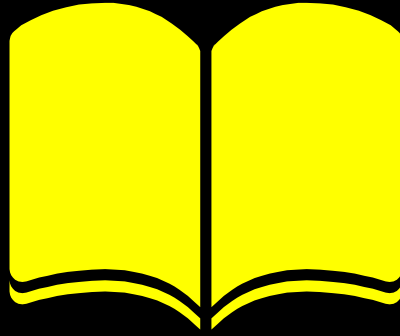
“

For at XR blir mer tilgjengelig for norske skoler, må vi løse utfordringer rundt infrastruktur, pedagogiske muligheter, kompetanse og aksept, økonomi og universell utforming.

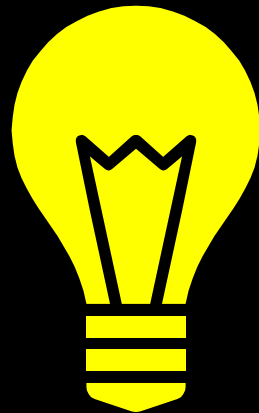
Infrastruktur

Behov for å skape infrastruktur som passer til individuelle skolesystemer.

Pedagogiske muligheter

Behov for å synliggjøre de pedagogiske mulighetene.
Behov for integrasjon i læreplanen i kombinasjon med
analoge læremidler.

Kompetanse og aksept

Behov for å ufarliggjøre teknologien.
Behov for å styrke pedagogenes kompetanse i teknologien.

Økonomi

Behov for å finne finansieringsmuligheter.

Universell utforming

- Behov for mer brukerinvolvering.
- Behov for å kartlegge begrensningene.
- Behov for å identifisere barrierer og løsninger.
- Behov for standardisering.

Tusen takk!

Prosjektet ble gjennomført i samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge (USN) og finansiert med midler fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)

Flere spørsmål?

Send meg en e-post til joschua@nr.no